

Gipsbroek

Naar het ziekenhuis? Lees eerst de informatie op www.asz.nl/brmo.

**albert
schweitzer**

Inleiding

Binnenkort krijgt uw kind een gipsbroek. In deze folder leest u meer over de gipsbroek en krijgt u tips voor de verzorging van uw kind met de gipsbroek.

Waar in deze folder 'hij' staat kan ook 'zij' gelezen worden.

Waarom een gipsbroek?

Een gipsbroek wordt gebruikt als uw kind een (aangeboren) heupdysplasie heeft of een dijbeenbreuk(femurfractuur).

Aangeboren heupdysplasie

Bij deze aandoening is de heupkom niet goed aangelegd. Door de benen langere tijd in spreidstand te houden, kan de heupkom zich aanpassen. De gipsbroek zorgt ervoor dat de heupkop vast blijft zitten in de heupkom.

De dijbeenbreuk (femurfractuur)

Vaak is een ongelukkige valpartij de oorzaak van deze breuk. De breuk kan dwars, schuin of spiraalvormig zijn. De plaats van de breuk kan in het bovenste, middelste of onderste deel van het dijbeen zitten.

Bij kinderen jonger dan 5 jaar wordt gestart met tractiebehandeling. Hierbij komt er een kleefpleister op het onderbeen. Daar wordt constant aan getrokken. Deze behandeling zorgt ervoor dat de spieren in het been lang blijven. Hierdoor krijg de breuk de kans om aan elkaar te groeien en groeien de botdelen niet langs elkaar. Als de breuk begint te genezen door vorming van botaangroei kan uw kind een gipsbroek krijgen.

Wat is een gipsbroek?

Een gipsbroek is een verband van gips of sneldrogend lichtgewicht kunststof dat rondom het onderlichaam wordt aangelegd. De gipsbroek zit vanaf de taille tot aan de enkels of tot en met de voeten. De gipsbroek heeft een uitsparing in het kruis. De binnenkant bestaat uit een wattenlaag met een stoffen bekleding ter bescherming van de huid.

Bij een heupdysplasie wordt het gips om beide benen aangebracht. Als de gipsbroek om beide benen zit, wordt er soms ook een stokje in het gips tussen de benen geplaatst. Dit stokje voorkomt dat het gips ter hoogte van de liezen kan breken. Dit stokje is ter ondersteuning van het gips. U mag uw kind er niet aan optillen.

Bij een dijbeenbreuk wordt het gips om taille en één been aangebracht.

De gipsbroek moet meestal tussen de 6 weken en 3 maanden worden gedragen.

Hoe wordt de gipsbroek aangelegd?

De gipsbroek wordt meestal op de gipskamer aangelegd door een gipsverbandmeester. Uiteraard kunt u hierbij aanwezig zijn. Het aanleggen van de gipsbroek is niet pijnlijk.

Soms wordt een gipsbroek op de operatiekamer aangelegd. Bijvoorbeeld als een botbreuk tijdens een operatie wordt hersteld. Uw kind wordt dan wakker met een gipsbroek.

Tips voor de verzorging van uw kind

Krampjes

Hele jonge baby's lijken vaak weinig last te hebben van het gips. Het gips belemmert de baby vooral met krampjes. Een baby wil dan zijn beentjes optrekken. Door het gips lukt dat niet. Daarom raden wij u aan om na het voeden wat langer de tijd te nemen om uw kind te laten boeren.

Beweeglijkheid

Als uw kind de gipsbroek wat langer heeft, kan hij zich vaak omrollen. In buikligging kan hij proberen te 'tjgeren'. Soms gaat hij staan. Dit mag u niet stimuleren door uw kind bijvoorbeeld zelf rechtop te zetten.

Optillen

Uw kind is door de gipsbroek zwaarder en moeilijker te tillen. Om rugklachten bij uzelf te voorkomen is een goede werk- en tilhoogte belangrijk. Maak de commode of aankleedtafel zo hoog mogelijk en verhoog ook de bed- en boxbodem.

Uw kind mag nooit alleen onder de oksels worden opgetild. U moet het onderlichaam altijd ondersteunen.

Rugligging/op schoot

Als uw kind op de rug ligt, legt u dan een kussen of handdoekrol onder de beentjes. Hierdoor heeft uw kind minder last van druk van het gips in de rug.

Ook zwelling van de voetjes wordt zo voorkomen, omdat de beentjes hoger liggen. Verder worden hierdoor drukplekken op de hielen voorkomen. U mag uw kind gerust op schoot nemen, tenzij de behandelend arts dit nadrukkelijk afraadt.

De luier

We raden u aan de luier in de gipsbroek aan te leggen. Dit voorkomt dat het gips nat en vies wordt door urine en ontlasting. De luiermaat is afhankelijk van de grootte van uw kind en de afmeting van de opening in het gips.

U kunt een platte houten spatel gebruiken om de luier goed onder het gips te krijgen. Als dit niet mogelijk is, kunt u incontinentie-materiaal voor volwassenen gebruiken (zoals Tena of Depend). U kunt dit bij de apotheek kopen.

Peuters plassen meer dan baby's. Als ze nog niet zindelijk zijn, is het daarom moeilijk het gips droog en schoon te houden. Verschoon uw kind om de 3 uur of zodra uw kind geplast heeft of ontlasting heeft gehad.

Als uw kind al wel zindelijk is, gaat dit meestal goed op het toilet. Eventueel kunt u gebruik maken van een toiletverkleiner, een po of een plasfles voor jongens.

Drukplekken

Op de billen, de onderrug, de stuit en de hielen kunnen drukplekken ontstaan. Dit voorkomt u door de huid met een uitgeknepen washand en koud water te wassen. Het liefst zonder zeep. Daarna kunt u de huid goed insmeren met babyzalf, zinkzalf of olie. Ook is het goed om uw kind afwisselend op de buik en de rug te leggen.

Wassen en haren wassen

Uw kind mag met de gipsbroek niet in bad of onder de douche. U kunt uw kind wel met een washand wassen. Gebruik niet te veel water zodat het gips niet nat kan worden. Gebruik weinig zeep omdat het moeilijk is met een washand alle zeepresten goed te verwijderen. Om nat worden van het gips te voorkomen, kunt u het gips bedekken met plastic.

Als u de haren van uw kind wilt wassen, gaat dit het makkelijkst als u uw kind op de buik laat liggen op het aanrecht in de keuken. Let op dat uw kind niet kan vallen!

Sommige kinderen vinden haren wassen vervelend. Uw kind is het contact met stromend water niet meer gewend. Het kan helpen om uw kind eerst met de handjes in het water te laten spelen.

Kleding

Over de luier kan een rompertje gedragen worden. Meestal heeft u één of twee maten groter nodig dan normaal. Als het rompertje naar verhouding te groot is, kunt u ook de normale maat aantrekken en de romper aan de onderzijde loslaten. Eventueel kunt u de onderkanten op de luier vastplakken met pleisters of schilderstape.

Uw kind kan geen gewone broeken dragen. U kunt een grotere maat broeken gebruiken. Eventueel kunt u kleding op maat laten maken/vermaken. Hierbij wordt een sluiting in de zijnaad geplaatst of krijgt de broek een binnenbeensluiting.

Uw kind kan gewoon sokken aan de voetjes dragen.

Voeding

Uw kind beweegt door de gipsbroek minder dan normaal. Daarom heeft uw kind ook minder calorieën nodig. Door het gebrek aan beweging kan er obstipatie(verstopping) ontstaan. U kunt dit proberen te voorkomen door uw kind veel te laten drinken en meerdere keren kleinere porties voeding aan te bieden. Biedt zo min mogelijk gasvormende producten aan. Dit om darmkrampen te voorkomen. Gasvormende producten zijn: koolzuurhoudende dranken, uien, bonen, erwten.

Als u nog borstvoeding geeft, dan kunt u daarmee doorgaan. Het is soms even uitproberen wat de beste houding is voor u en uw kind. Een hoofdkussen of borstvoedingskussen kunnen hierbij heel handig zijn.

Spelen en bewegen

Kinderen gaan graag op ontdekkingstocht. Het is goed voor de rugspieren dat u uw kind minstens één keer per dag een ½ uur op de buik neerlegt. U legt uw kind dan met de buik op een kussen. Om spitsvoeten te voorkomen, is het goed om regelmatig de tenen naar de neus te bewegen of te laten bewegen.

Slapen

Bij oudere kinderen veranderen de slaapgewoonten soms. Ze kunnen bijvoorbeeld korter gaan slapen. Kramp, jeuk en het onvermogen om te kunnen draaien zorgen soms voor verstoorde nachten. Hieronder geven wij u enkele tips voor het slapen:

- Uw kind ligt prettiger met kussens onder de benen.
- Sommige kinderen worden huilend wakker. Soms kan dit komen door kramp. U kunt dan de enkels en voeten masseren.
- Een gipsbroek houdt veel warmte vast. Dek uw kind daarom niet te warm af.

Het vervoer

Hoe u uw kind kunt vervoeren is afhankelijk van de breedte van de gipsbroek en de grootte van uw kind. U kunt gebruik maken van:

- Een gewone kinderwagen. Eventueel kunt u er een kussen in leggen zodat uw kind wat hoger in de bak ligt.
- Een tweelingwandelwagen waarbij de zitjes naast elkaar staan.
- Een bolderkar. U kunt er kussens in leggen zodat uw kind er makkelijk in ligt of zit.
- Een speciale autostoel. Deze is te huur via www.heupafwijkingen.nl
- Als u uw kind in de auto vervoert, dan moet u uw kind in een veiligheidszitje of autogordel zetten.

Voor het vervoeren van uw kind is wettelijk vastgesteld dat dit moet in een ECE goedgekeurde stoel.

Bij het dragen van een gipsbroek kunt u hiervoor ontheffing systeem kinderbeveiliging aanvragen via het CBR. Informatie hierover is terug te vinden op : www.cbr.nl Daarnaast heeft u een verklaring van uw arts nodig.

Kindermeubilair

Een kind in een gipsbroek kan in een wipstoel liggen. Kies een exemplaar zonder opstaande randen en vul eventuele ruimtes in de rug op met handdoeken of kussentjes. Een zitzak kan soms prettig zijn, omdat deze om het lichaam heen gevormd kan worden.

Meestal kan uw kind niet in een gewone kinderstoel zitten. U kunt dan de zitting van een gewone stoel verhogen met een zitverhoger of kussens. Of u kunt gebruik maken van een tuinstoel.

Als u niet weet hoe u de kinderwagen, autostoel of kinderstoel kunt aanpassen, kunt u advies krijgen van een ergotherapeut. De behandelend arts kan een verwijzing voor de ergotherapeut geven.

Veiligheid

Een kind met een gipsbroek vraagt veel creativiteit van de ouders. Veel dingen zijn vaak eenvoudig op te lossen. Let bij iedere oplossing of aanpassing er wel op dat uw kind zich geen pijn kan doen. Uw kind is in de gipsbroek minder stabiel. Hierdoor kan hij makkelijker vallen, ergens vanaf glijden etc.

Tips voor de verzorging van het gips

De gipsbroek blijft een aantal weken zitten. Het is belangrijk dat het gips niet nat wordt. Ook mag het gips niet beschadigen. We raden u aan:

- De luiers regelmatig te verschonen.

- Als het gips toch nat wordt, kunt u het drogen met de föhn (niet te heet) of met papieren zakdoekjes. Vergeet niet om de zakdoekjes daarna weer te verwijderen.
- Vies gips reinigt u met weinig water en droogt u met de föhn.
- Als het gips gaat slijten kunt u bij de gipsverbandmeester een stuk schuimrubber of vilt met plaklaag (cellona randpolster) halen. Hiermee kunt u thuis scherpe randen afplakken.
- De randen van het gips kunt u afplakken met een inlegkruisje of maandverband (onderkant tegen het gips) of een breed stuk leukoplast. Dit voorkomt tevens dat druppels urine in het gips trekken.
- Bij ontlasting of diarree kunt u een wattenstaafje omwikkelen met een in olie gedrenkt wegwerpdoekje. Hiermee kunt u tussen het gips en de huid komen. Wanneer u het gips echt niet schoon krijgt, belt u met de gipskamer. Er wordt dan een afspraak gemaakt. Soms wordt het gips vervangen.

U kunt middelen tegen jeuk, geurtjes en geïrriteerde huid gebruiken zoals:

- Anti-jeukspray (bijvoorbeeld Confort aid spray, Lotion Alba).
- Cavilon spray en stokjes om de huid extra te beschermen.
- Tegen nare geuren: Nilodor.

Deze producten zijn verkrijgbaar via internet.

Controle

U krijgt afspraken mee voor controle op de polikliniek bij de arts waar uw kind onder behandeling is.

Als het gips eraf gehaald wordt, ziet de huid wat geel. De huid is ook erg schilferig. Dit kan jeuk veroorzaken. De huidschilfers kunnen niet in één keer afgewassen worden.

Als het gips eraf mag blijven, herstelt de huid weer in een paar dagen. U kunt de benen insmeren met een (body) lotion of olie.

Wanneer de gipskamer bellen?

Als één of meerdere problemen zich voordoen, moet u meteen naar de gipskamer bellen:

- Het gips zit te strak of knelt.
- De tenen zijn niet mooi roze.
- De voetjes blijven te koud of te warm.
- De tenen kunnen niet meer bewegen.
- De tenen worden dikker.
- Er zitten scherpe randjes aan het gips.

Ook als u twijfelt of er iets niet goed is, kunt u bellen naar de gipskamer.

Tot slot

Heeft u na het lezen van deze folder nog vragen? Bel dan gerust naar de gipskamer waar uw kind onder behandeling is. Dat kan van maandag tot en met vrijdag tussen 08.00 - 16.30 uur.

- Locatie Dordwijk (078) 652 32 59
- Locatie Zwijndrecht (078) 654 23 11

's Avonds en in het weekend kunt u bij problemen met de gipsbroek bellen naar de afdeling Spoedeisende Hulp van locatie Dordwijk, tel. (078) 652 32 10.

Meer informatie

Voor meer informatie over kinderen met een aangeboren heupafwijking kunt u terecht bij:

Vereniging Aangeboren Heupafwijkingen

Postbus 1143

3860 BC Nijkerk

tel. (033) 347 14 64

www.heupafwijkingen.nl

E-mailadres: info@heupafwijkingen.nl

Geef hier uw mening over deze folder: www.asz.nl/foldertest/

Albert Schweitzer ziekenhuis
oktober 2020
pavo 0584